

Jog & Fegyver

Hazai fegyver lobbit!

Véget ért a 2000. év és a két éve beharangozott fegyvertörvénynek egyelőre se híre, se hamva, habár meg nem erősített információink szerint a végleges tervezetet az illetékes minisztériumok politikai vezetése már jóváhagyta.

A Belügyminisztériumban már sokadik változatban elkészült tervezetet először a kormánynak kell megtárgyalni, hogy a parlament elé terjeszthető legyen. Ott majd helyük lehet a módosító indítványoknak, de az alapot akkor is a BM-nek a kormány által elfogadott javaslata jelenti.

A tervezet elkészítése során bizonyos kérdésekben már elfogadták a fegyvertartó szakmai szervezetek érvelését, és több ponton ennek megfelelő joganyag született. Azonban egyes sarkalatos kérdésekben, mint például az önvédelmi fegyverek kérdésköre, a fegyvertartó polgárok érdekeinek teljes semmibe vétele volt tapasztalható, ennek fő oka a fegyver lobbi teljes hiánya. Az európai gyakorlat szerint a jogalkotásban nem jut szerephez a lobbizás és a lobbizmus, mely elsősorban az angolszász jogrendszert követő államok törvényalkotására jellemző. Európában, miként hazánkban is, egy úgynevezett érdekegyeztető fórum (nálunk: Érdekegyeztető Tanács) működése segíti (elvből) a jogalkotást abból a célból, hogy azok is szót kapjanak valahogyan, akikről döntenek. Az ÉT viszont - sajnos - úgy működik, ahogy a mindenkori kormány jónak látja, vagyis vagy egyeztet vele vagy nem. Az egyeztetés hiánya nem gátolja a jogalkotást, mint ahogy az sem biztos, hogy a vélemények közötti differenciák esetén a jogalkotó kompromisszumra törekszik.

Sajnálatosan ez a rendszer nem kedvez a lőfegyvertartóknak. Ennek oka, hogy a lőfegyvertartók száma alapján valójában egy meglehetősen csekély létszámú csoportról van szó (talán 150.000 fő), viszont nem veszi senki számításba azokat, akiknek a tartási engedély iránti kérelmét elutasították, vagy akik - ismerve a hazai joggyakorlatot - eleve meg sem

próbálkoztak a reménytelennek tűnő kérelmezéssel. Az érdekegyeztetés hiányában a lőfegyvertartók számára - annak érdekében, hogy például az önvédelmi fegyverek terén is pozitív változás következzen be - a lobbizmus lehet az egyetlen járható út. A hazai lobbizmus törvény hiánya nem teszi ezt lehetetlenné, hiszen a parlamenti ún. kvázi lobbizmus listájára a társadalmi szervezetek és érdekképviseletek felkerülhetnek.

De voltaképpen mi is az a lobbizmus, aminek hiányáról most beszélünk?

A lobbizmus az angol parlament folyosója, előcsarnoka, ahol a képviselőkkel találkozhattak azok a személyek, akik valamilyen törvény elfogadását vagy elutasítását el kívánták érni. Ez maga a név eredete. Valójában érdekkijárást, a lobbizmus pedig az érdekkijárat (az USA-ban már hivatásos érdekkijárat, érdekkijárat cégeket) jelenti.

A lobbizmus célja, hogy a törvényhozókat - munkát és pénzt nem kímélve - meggyőzzék valamilyen irányból, valakinek vagy valakinek az érdekében. Ez nem jelenti a képviselők lefizetését, megvesztegetését, miként ezt a szót a rendszerváltás előtt kizárólag pejoratív értelemben használták. A lobbizmus a törvényhozói munka nagyon fontos előkészítő rendszere. A képviselők számára olyan dokumentumokat (és itt a dokumentum szót eredeti - és nem az utóbbi hónapokban elterjedt - értelmében használom) - még hozzá tudományos alaposággal elkészített szakmai anyagokat - kell produkálni, mely kétség kívül meggyőzi a képviselőt a lobbizmus által állítottak helyességéről. A képviselőknek a lobbizmus finanszírozza azokat a költségeit, melyek egy tény vagy folyamat helyszíni megtekintéséből fakadnak, illetve a háttéranyagokat, statisztikákat, tudományos állásfoglalásokat, szakértői véleményeket. Figyelemmel arra, hogy a törvényhozók valóban fontos kérdésekben döntenek, elsőrendű fontossággal bír - számukra is -, hogy a döntés tárgyát minél alaposabban megismerjék, tisztában legyenek a döntés minden alternatívájával és konzekvenciájával. A fentiek feltételezik, hogy nem a frakcióhűség működteti a szavazógépet, hanem a képviselők felvállalják, hogy önálló véleményük van. A hazai politikai életben még nem teljesen megszokott, hogy egy-egy önállóbb képviselő el merjen bitangolni a nyájától, de volt már rá - kisebb politikai botrányt eredményező - precedens is.

A hazai lobbizmus várat magára, noha tudhatjuk, hogy a hazánkban működő multinacionális cégek itt is megtesznek mindent érdekeik érvényesítése érdekében a törvényesség határain belül. Nem hinném azonban, hogy egy hazai fegyver lobbizmus kizárólagosan a lőfegyvertartásról szóló törvény előkészítése során lehet jelentősége.

Feladatot találhatna magának a reklámtörvény, a sporttörvény, a vadászati törvény, a vagyonvédelmi törvény stb. újragondolása, módosítása esetére is. Jelenleg a fegyvertartók egy hányadát a Fegyvertartási Engedéllyel Rendelkezők Szövetsége (FERÉSZ) képviseli, de ez nem jelenti azt, hogy minden lőfegyvertartó tagja lenne ennek a képviseleti szervezetnek. Ennek a hiányosságnak oka lehet a szervezet gyenge propagandája, illetve az is, hogy a vadászok inkább a parlamenti padsorokban ülő vadásztársaikban bíznak, a sportolók pedig esetleg az ISM kegyeit kereshetik.

Összességben nem mondható ki teljes bizonyossággal, hogy maguk a lőfegyver tartói képesek lennének egy hatékony (az NRA-hoz hasonló) érdekképviselőt kialakítására. A hazai lőfegyvergyártás az állami megrendelésekre összpontosít, nem igazán akar nagyobb szeletet kiharítani a hazai polgári lőfegyverforgalomból és esze ágában sincs élére állni egy fegyver lobbinak. A hazai lőszergyártás még - talán - érdekes lehetne, de a lőfegyverek nélkül nem fogja tudni megtalálni helyét és szerepét az érdekérvényesítésben.

Igazából csak a kereskedőkkel számolhatunk akkor, amikor fegyver lobbizásról beszélünk. Elsődleges érdekük, hogy minél több lőfegyvert és lőszer adjanak el, így teljesen jogosan várható el tőlük - ha már ebből profitálnak -, hogy nyereségükből a saját érdekükben is támogassák azokat a hasznos törekvéseket, melyek meg akarják győzni a törvényhozókat, hogy a lőfegyverhez jutás lehetőségét nem szűkíteni, hanem bizonyos irányban tágítani kellene. A kereskedők azonban a korábban kötelező erővel felülről rájuk oktroyált kamarai tagság karámjából kitörve nem tudnak egymással összefogni, erőiket összetömöríteni és egy olyan képviselőt összehozni, mely megfelelné a lobbizás szintjének.

Joggal kérdezhetik, hogy miért áldoznának lobbizásra pénzt, hiszen a kamarai tagságukért sem kaptak semmit, és egy fegyver lobbizás támogatása sem hoz előre kiszámított hasznot. Pedig a válasz egyszerű. Azért, mert nincs más választásuk. Mint ahogy a hazai lőfegyvergyártásnak is előbb-utóbb elfogy az állami megrendelése, különös tekintettel a hadsereg létszámcsökkentésére, és rá fog fanyalodni arra, hogy a hazai piac értékítéletének tegye ki termékeit. Persze erre csak akkor lesz lehetőség, ha még lesz megfelelő hazai piac, illetve ha a külföldi gyártók hagynak neki helyet ezen a piacon. Erre csak egyetlen mód kínálkozik. Az, hogy a gyártók és kereskedők végre észbe kapnak.

Létrehozzák a hazai fegyver lobbizást, melynek kezdetben egyetlen fő célt kell kitűzni maga elé. Tudományos alapossággal meggyőzni a törvényhozókat arról, hogy a magyar polgárok már felnőttek annyira, hogy olyan dolgot is felelősséggel kezeljenek, mint egy lőfegyver.

Meg kell őket győzni, hogy a lőfegyver nem más, mint az egyik hazai sikerágazat - a vadászat és a vadgazdálkodás - munkaeszköze, egy világszerte újabb és újabb sportágat generáló - és külön olimpiára számot tartó - sporteszköz, az élet- és a vagyonbiztonság, az önvédelem legkiválóbb eszköze és különben is egy technikai műremek, amely biztos hogy veszélyes energiával működik, de az emberi elme olyan technikai produktuma, mely biztosítja a biztonságos használatot.

Erről a jogalkotókat csak úgy lehet meggyőzni, ha saját szemükkel győződhetnek meg minderről. Ha látják és tapasztalják a vadgazdálkodás szükségszerűségét (mert nem szükséges, hogy tetsszen is nekik), ha látják a lövészsportok látványos versenyeit, ha a viktimológiával foglalkozó tudományos kutatások eljutnak hozzájuk és rájönnek, hogy egy lőfegyverrel rendelkező személynek mennyivel nagyobb a túlélési esélye korunk dzsungelében.

Erre a meggyőző munkára azonban kizárólag egy felkészült, kellő anyagi alapokkal rendelkező fegyver lobbi képes. Még most a 24. órában is. Az idei évnek erről kell szólni.

Dr. Bokros Gábor
ügyvéd